

Column 'Amsterdam in beweging' van Petra Jorissen uitzending 18 mei 2017

Onlangs kwam ik mijn rolstoelende buurvrouw Noor van schuin tegenover tegen. Er was haar iets raars en naars overkomen, iets wat ze in de 34 jaar dat ze in een rolstoel rijdt niet meegemaakt had. Buurvrouw Noor had een herindicatiegesprek over haar vervoermiddel, een bruikleenauto, beschikbaar gesteld door de gemeente, achter de rug.

Daar was het weer eens de tijd voor, want ja, de regels zijn veranderd. En ook haar situatie kon intussen best eens veranderd zijn. Ze mag dan in een rolstoel rijden vanwege een gebroken rug, maar dat de wonderen de wereld niet uit zijn weten we allemaal. Toch?

Mevrouw moest zich melden in het Indicatieadviesgebouw in Osdorp, dat alleen bereikbaar is met een trap. Voor de heronderzoekklantjes was er ad hoc een zigzaggende hellingbaan van sloophout aangelegd. Eentje die alleen zelfstandig met de rolstoel te nemen is als je bodybuilder bent. *Gelieve scootmobielen beneden te laten staan* stond er op een bordje bij de hellingbaan.

Noor, stoere vrouw met gespierde armen, verkeek zich eerst op de steile oprijplaat. Toen ze de wielen een extra zet gaf (hoe kom je anders een helling op?) viel ze zowat met rolstoel en al achterover om terug bij af te belanden. Bij de tweede poging begon de rolstoel te schuiven en schoof die dwars weer naar beneden. Pas na drie keer 'kluunen' lukte het om boven te komen om tot de ontdekking te komen dat ze moeilijk bij de bel kon.

Na drie keer bellen kwam de vrouw met wie ze de afspraak had haar halen met een bars klinkend: 'Mevrouw, meekomen, hier naar toe.' Dat de toegankelijkheid wel erg slecht was, merkte Noor op toen ze richting spreekkamer gingen. 'Heb ik al vaker gehoord, zal het doorgeven', was de onverschillige reactie van de vrouw, een arts die het onafhankelijk onderzoek uit ging voeren.

Na de gebruikelijke vragen waar ze de auto zoal voor gebruikte, om van a naar b te gaan zou je zeggen, maar dat is geen afdoende antwoord voor een gehandicapte gebruiker. Die moet immers haarfijn kunnen verantwoorden welke verplaatsingen hij zoal maakt en waartoe. Ineens kwam het onderwerp plassen aan bod. Een precair, vaak dringend onderwerp voor de dwarslaesiemens, wiens blaas meestal niet naar behoren werkt.

Voor je het weet stroomt de boel over. Noor plast niet 'gewoon', maar gebruikt een katheter, een dun buisje dat ze om de drie uur in haar plasbuis laat glijden opdat ze niet

verrast wordt door ongewenste overstromingen. Klinkt misschien eng voor buitenstaanders, maar het is een handige oplossing, tenminste als je genoeg manoeuvreerruimte hebt en... privacy. De arts was met stomheid geslagen toen mevrouw vertelde dat ze geleerd had zichzelf in de auto te katheteriseren.

Nou ja, vindt maar eens een rolstoeltoilet onderweg. Of haar auto dan verduisterde ramen had vroeg ze. `Doe ik natuurlijk niet in de Kalverstraat', had buurvrouw Noor nog toegevoegd, toch een tikje bits.

Zoiets had de arts nog nooit gehoord, laat staan gezien, maar ze kwam wel tot het inzicht dat Noor helemaal geen privéauto nodig meer had. Vervoer met een busje zou volstaan. Noor kon zichzelf gerust katheteriseren in het busje. Makkelijk zat. De chauffeur zat toch met de rug naar haar toe. So who cares?

Noor mompelde nog wat over het belang van hygiëne en wat er kon gebeuren als de chauffeur onverwacht moest remmen en de katheter dus weleens...eh ja, verkeerd..... Waarop de arts haar wenkbrauwen fronste en mededeelde dat `onze' chauffeurs daar voor opgeleid waren. Noor mompelde nog wat over respect en waardigheid, dat die toch ook gelden voor de rolstoelvrouw? Je met je slip op je enkels en de benen wijd, relaxt rond laten rijden over 's Heeren wegen...Moet je maar tegen bestand zijn.

Waarop de arts mededeelde dat ze daar niet voor opgeleid was. Ze wou best positief adviseren, maar dat kon ze niet omdat ze dan teruggefloten werd.

Hoe deze bizarre gang van zaken te plaatsen? Ik dacht meteen aan het nieuwe concept van Amsterdam als Bewegende Stad van wethouder Van der Burg. De stad waar niet stil gezeten wordt en iedereen gelukkig is en spelend leeft. Ach, die enge houtje-touwtje-hellingbaan was misschien mede bedoeld als een soort speel/oefentoestel voor de fysiek uitgedaagde Amsterdammer.

Kon die z'n fysieke grenzen eens op een andere manier verkennen nu ie zonder Canta of bruikleenauto verder moest. Maar een `onafhankelijk' werkende arts aannemen met zulke idiote ideeën! De gemeente laat zich regelmatig sociaal wenselijk uit over het VN-verdrag inzake Personen met een Handicap, maar heeft er blijkbaar niks van begrepen.